

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Навчально-науковий інститут журналістики

Кафедра кіно-і телемистецтва

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник директора
з навчальної роботи
Віталій КОРНЄЄВ
вересня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Професійна майстерність ведучого програм телебачення
для студентів

галузь знань	02 Культура і мистецтво
спеціальність	021 Аудіовізуальне мистецтво та виробництво
освітній рівень	бакалавр
освітня програма	ведучий програм телебачення
вид дисципліни	обов'язкова

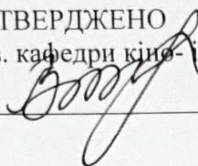
Форма навчання	денна
Навчальний рік	2022-2023
Семестр	5/6
Кількість кредитів ECTS	10
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	екзамен
Викладач: ГОЯН В.В., д-р соц. ком., проф., зав. кафедри кіно- і телемистецтва, МИСЕЧКО А.О., канд.соц.ком., викл. кафедри кіно- і телемистецтва	

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__р.

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__р

Розробники: ГОЯН Віта Володимирівна, доктор наук із соціальних комунікацій, професор, завідувач кафедри кіно- і телемистецтва, МИСЕЧКО Аліна Олександрівна, кандидат наук із соціальних комунікацій, викладач кафедри кіно- і телемистецтва.

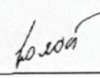
ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри кіно- і телемистецтва

Віта ГОЯН

Протокол № 13 від «24» червня 2022 р.

Схвалено науково-методичною комісією Навчально-наукового інституту журналістики

Протокол від «29» серпня 2022 року № 1

Голова науково-методичної комісії Анастасія ВОЛОБУЄВА

«29» серпня 2022 року

Мета дисципліни – надати студентам системні знання з теорії та практики фаху ведучого програм телебачення, окреслити актуальні аспекти професійної діяльності ведучого в інформаційному та інформаційно-розважальному телевізійному мовленні, сприяти засвоєнню фахових навичок та умінь: екранної поведінки, роботи перед камерою, роботи з текстами, начитки, зйомок; удосконалити навички з техніки екранного мовлення майбутнього ведучого програм телебачення; ознайомити студентів з основними вимогами і специфічними особливостями екранного виступу; сформувані навички створення повноцінного аудіовізуального продукту у форматі інфотейнменту.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни (за наявності):

1. Знати:

- типи телевізійного мовлення;
- поняття «жанр», «тип», «формат», «інфотейнмент», «сюжет», «сценарій», «реаліті-шоу», «герой», «телеперсонаж»;
- поняттєвий апарат, пов'язаний зі створенням інформаційних та інформаційно-розважальних матеріалів;
- специфіку роботи ведучого на телебаченні;
- техніки подолання страху перед виступом;
- основні правила побудови інформаційно-розважальних текстів;

2. Вміти:

- самостійно готувати телевізійні тексти;
- застосовувати у щоденній практиці вправи для вдосконалення артикуляції;
- володіти базовими техніками подолання страху роботи перед камерою;
- чітко і ясно доносити зміст повідомлення;
- органічно поводитися перед телевізійною камерою;
- володіти основними шаблонами інформаційно-розважальної начитки;
- підготувати й провести інтерв'ю з персонажем інформаційно-розважальної програми.

3. Володіти елементарними навичками:

- інтонування та тембрування під час начитки у телестудії та перед камерою;
- роботи у творчій телевізійній команді.

3. Анотація навчальної дисципліни.

Навчальна дисципліна ОК 17 «Професійна майстерність ведучого програм телебачення» належить до обов'язкових компонентів ОПП «Ведучий програм телебачення» та викладається впродовж 5 і 6 семестрів бакалаврату. У межах вивчення цієї навчальної дисципліни студенти мають опанувати теоретичні знання та практичні уміння й навички диктора та ведучого інформаційного та інформаційно-розважального телевізійного мовлення: професійне володіння мовним апаратом, технікою екранного мовлення, різними типами начитки в умовах кадру та закадру. Крім того, студенти повинні сформувані загальне розуміння телевізійних процесів в інформаційному та інформаційно-розважальному типах мовлення, засвоїти основні правила написання телевізійних текстів у форматі інфотейнменту, навчитися професійно підбирати запитання для інтерв'ю та ефективно працювати у знімальній групі.

4. Завдання (навчальні цілі):

- навчити застосовувати на практиці у роботі ведучого програм телебачення мовно-артикуляційні і фізичні вправи для покращення дикції і зняття нервової напруги;
- навчити працювати над інформаційно-розважальними текстами;
- розкрити специфіку роботи у телевізійних реалітійних шоу;
- удосконалити навички темпоритмічної начитки;
- навчити працювати в умовах бекстейджу;
- сформувати у студентів навички вирішувати проблеми та творчо долати труднощі, які виникають на різних етапах виробничого процесу: препродакшені, продакшені та постпродакшені;
- сприяти формуванню здатності швидко і професійно ставити запитання героям інформаційно-розважальних програм;
- ознайомити майбутніх телеведучих з процедурою кастингу на телебаченні;
- розвинути уміння та навички конвергентного телеведучого/телеведучої, сприяти формуванню розуміння розподілу ролей у знімальній групі між ведучим, режисером, оператором, сценаристом та іншими творчими одиницями у команді для досягнення успішного результату;
- навчити працювати в команді і самостійно;
- ознайомити з особливостями роботи ведучого під час багатокамерної зйомки у знімальному павільйоні та на відкритому повітрі.

Дисципліна спрямована на формування таких навчальних програмних компетентностей:

ЗК-9. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-12. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ФК-1. Високий рівень виконавської майстерності.

ФК-2. Здатність створювати та реалізувати власні художні концепції у творчо-виробничій діяльності.

ФК-7. Здатність інтерпретувати художній образ аудіовізуальними засобами.

ФК-9. Здатність здійснювати ділову комунікацію.

ФК-10. Здатність здійснювати редакторсько- сценарну/ продюсерську/ режисерську/ операторську /звукорежисерську діяльність в сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва.

ФК-15. Вміння опрацьовувати кінознавчу літературу, узагальнювати та аналізувати аудіовізуальний матеріал, формувати наукові теми та розуміти подальші перспективи розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумков ій оцінці з дисциплін и
Ко д	Результат навчання			

1.1	<i>Знати вправи з мовно-артикуляційних тренінгів та розуміти, як застосовувати їх на практиці у роботі ведучого програм телебачення.</i>	<i>Практичне заняття, самостійна робота</i>	<i>Тренінги для вдосконалення дикції та артикуляції, екзамен</i>	5%
1.2	<i>Знати види начитки інформаційно-розважальних текстів на телебаченні.</i>	<i>Лекція. Практичне заняття, самостійна робота, модульна контрольна робота.</i>	<i>Усна відповідь, участь в обговоренні, модульна контрольна робота.</i>	10%
1.3	<i>Знати правила написання текстів у форматі інфотейнменту, типові помилки.</i>	<i>Лекція. Практичне заняття, самостійна робота.</i>	<i>Усна відповідь, участь в обговоренні, модульна контрольна робота.</i>	5%
1.4	<i>Знати вправи зі знання напруги , які застосовують ведучі на телебаченні перед ефіром/записом стендапів.</i>	<i>Практичне заняття, самостійна робота, модульна контрольна робота.</i>	<i>Участь в обговоренні, практичне завдання, модульна контрольна робота</i>	10%
2.1	<i>Вміти працювати перед камерою на зйомці.</i>	<i>Практичне заняття, самостійна робота.</i>	<i>Практичні завдання</i>	10%
2.2	<i>Вміти записати інтерв'ю.</i>	<i>Лекція, практичне заняття, самостійна робота.</i>	<i>Участь в обговоренні, практичне завдання, модульна контрольна робота</i>	10%
2.3	<i>Вміти адаптувати написаний сценарій відповідно до виробничих умов.</i>	<i>Практичне заняття, самостійна робота.</i>	<i>Участь в обговоренні, практичне завдання</i>	5%

2.4	Вміти здійснювати професійний перегляд телевізійного контенту на предмет дотримання техніки екранного мовлення, аналізу поведінки ведучого в кадрі, правильності побудови сюжету, сценарію або іншого аудіовізуального матеріалу.	Практичне заняття, самостійна робота.	Усна відповідь, участь в обговоренні.	5%
3.1	Обговорювати з іншими учасниками творчого процесу телевізійні матеріали, продемонстровані повністю або частково, з метою навчання на прикладі конкретних практичних аудіовізуальних творів, виокремлення у процесі аналізу сильних та слабких сторін кожного окремого матеріалу.	Практичне заняття, самостійна робота.	Усна відповідь, участь в обговоренні.	5%
3.2	Розподіляти ролі між усіма учасниками творчо-виробничого процесу з метою якісної і результативної командної роботи.	Практичне заняття.	Усна відповідь, участь в обговоренні, модульна контрольна робота.	5%
4.1	Самостійно виконувати поставлені завдання, зокрема готувати сценарії, сюжети до інформаційно-розважальних програм, записувати стендапи перед камерою (у випадку навчання онлайн), створювати власні скоромовки/чистомовки і працювати як конвергентний журналіст та ведучий.	Практичні заняття, самостійна робота.	Модульна контрольна робота, екзамен.	30%
	Разом			100%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання.

Результати навчання дисципліни (код) Програмні результати навчання (назва)	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	3.2	4.1
ПРН7. Забезпечувати виразність при втіленні авторського задуму аудіовізуального твору.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

7. Схема формування оцінки. Контроль знань студентів здійснюється за модульно-рейтинговою системою. У 5 семестрі 50% відводиться на аудиторне навчання (лекції, практичні, модульні,

контрольні роботи), 50% - на самостійну роботу. У 6 семестрі 39% на аудиторне, а 61% - на самостійне навчання. Вид підсумкового контролю – іспит у кінці кожного семестру. За семестр студент може максимально набрати 100 балів. Рекомендований мінімум для допуску на екзамен – 36 балів.

7. 1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання (5 семестр):

	ЗМ 1-2	
	Min. 36 балів	Max. 60 балів
Усна відповідь, участь в обговоренні РН.	6 x «1» = 6	5 x «2» = 10
Самостійна робота РН.	4 x «3» = 12	4 x «5» = 20
Колективний творчий проєкт РН.	2 x «3» = 6	2 x «5» = 10
Модульна контрольна робота	2 x «3» = 6	1 x «10» = 10
Індивідуальний творчий проєкт та його презентація РН.	1 x «6» = 6	1 x «10» = 10

- підсумкове оцінювання (5 семестр):

- форма оцінювання – іспит, що складається з 2 теоретичних питань (по 1 питанню з кожного модулю) та презентації другого індивідуального творчого проєкту, виконаного в межах першого модулю та який не увійшов у семестрове оцінювання. Максимальна кількість балів, які може отримати студент за теоретичні питання – 20 балів (по 10 балів за кожне запитання), за проєкт та його презентацію – 20 балів.

Студент, який набрав сумарно меншу кількість балів, ніж критично-розрахунковий мінімум 36 балів, до складання іспиту не допускається.

	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Іспит	Підсумкова оцінка
Мінімум	18	18	24	60
Максимум	30	30	40	100

- семестрове оцінювання (6 семестр):

	ЗМ 3-4	
	Min. 36 балів	Max. 60 балів
Усна відповідь, участь в обговоренні РН.	6 x «1» = 6	5 x «2» = 10
Самостійна робота РН.	4 x «3» = 12	4 x «5» = 20
Колективний творчий проєкт РН.	1 x «6» = 6	1 x «10» = 10
Модульна контрольна робота	2 x «3» = 6	2 x «5» = 10
Індивідуальний творчий проєкт та його презентація РН.	2 x «3» = 6	2 x «5» = 10

- підсумкове оцінювання (6 семестр):

- форма оцінювання – іспит, що складається з 1 теоретичного питання (перелік питань охоплює змістову частину усіх двох модулів) та презентації двох індивідуальних творчих проєктів, виконаних у межах третього та четвертого модулів та які не увійшли в семестрове оцінювання. Максимальна кількість балів, які може отримати студент за теоретичне питання – 10 балів, за проєкти та їх презентацію – 30 балів.

Студент, який набрав сумарно меншу кількість балів, ніж критично-розрахунковий мінімум 36 балів, до складання іспиту не допускається.

	Змістовий модуль 3	Змістовий модуль 4	Іспит	Підсумкова оцінка
Мінімум	18	18	24	60
Максимум	30	30	40	100

Критерії оцінювання:

Усна відповідь під час практичних занять:

У 5 і 6 семестрах в навчальних телестудіях перед відеокамерою (або на онлайн-платформах у разі дистанційного навчання), разом з керівником творчої майстерні студент працює над поведінкою в кадрі і технікою екранного мовлення, подачею, а також навчається в аудиторії/на онлайн-платформі відповідно до тематики, передбаченої цією програмою. У ході заняття студент отримує запитання і дає на них усні відповіді.

Самостійна робота:

Упродовж 5 і 6 семестру студент працює у навчальних телестудіях ННІЖ (або на онлайн-платформах у разі дистанційного навчання). Практичні заняття мають на меті опрацювання усіх тем за змістовими модулями. Кожного заняття студент забирає відзнятий матеріал і працює з ним самостійно, удосконалюючи набуті на занятті навички. На кожному наступному занятті студент демонструє виконану самостійну роботу. Кінцевий варіант відзнятого у телестудії/на іншій відповідній локації матеріалу подається на цифровому носії /завантажується у Classroom/надсилається на офіційну електронну пошту викладача на модульну контрольну роботу.

МКР:

Студент подає на МКР творчий аудіовізуальний продукт, створений з використанням набутих у процесі навчання навичок.

Усі види робіт за 5 семестр мають у підсумку:

- у максимальному вимірі 60 балів;
- у мінімальному вимірі 36 балів.

Усі види робіт за 6 семестр мають у підсумку:

- у максимальному вимірі 60 балів;
- у мінімальному вимірі 36 балів.

У разі відсутності на практичному занятті студент має відпрацювати завдання.

Підсумкове оцінювання:

Іспит: 24/40 балів.

40-35 балів – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, правильно інтерпретує отримані результати;

34-30 балів – студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але може не вистачати аргументації в поясненнях, розкриває зміст поставленого завдання, допускаються несуттєві неточності;

29-24 бали – загалом володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, самостійності у вирішенні поставлених завдань, не спирається на необхідну навчальну літературу, робота містить суттєві неточності;

23-1 бал – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань; має суттєві помилки в роботі; демонструє несамостійність у виконанні завдань.

Підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів за систематичну роботу впродовж семестру з урахуванням підсумкового оцінювання (іспиту). Допуск до іспиту передбачає успішне виконання студентом завдань і роботу впродовж усього семестру.

Отже, підсумкова оцінка з дисципліни (мінімум 60, максимум 100 балів) складається із суми кількості балів за семестрову роботу (мінімум 36, максимум 60 балів) та підсумкового оцінювання – іспиту (мінімум 24, максимум 40 балів).

7.2. Організація оцінювання:

Навчальна дисципліна поділена на 2 семестри (5-6), які складаються з 4 змістових модулів. *Перший модуль* присвячений роботі над телевізійними інформаційно-розважальними текстами, сценаріями, видам і темпоритму начитки на інформаційно-розважальному телебаченні.

Другий змістовий модуль присвячений поведінці ведучого в кадрі під час роботи в інформаційно-розважальному проєкті та специфіці інтерв'ювання в реалітійних програмах. Вивчення матеріалу у 5 семестрі завершується презентацією власного аудіовізуального продукту.

Оцінювання успішності знань студентів проводиться у двох формах: семестрове оцінювання (практичні заняття, самостійна робота) та підсумкове оцінювання (іспит з презентацією творчого проєкту).

Успішне виконання завдань упродовж семестру (усне опитування та участь в обговоренні, практичні заняття) забезпечує отримання за роботу не менше 60% від максимальної оцінки. Якщо практичне завдання, модульна контрольна робота здається пізніше зазначеного терміну, зменшується кількість балів (за кожен день затримки знімається 1 бал). Після початку екзаменаційної сесії роботи не приймаються.

Завершується дисципліна екзаменом. Студенти, які набрали сумарно меншу кількість балів, ніж критично-розрахунковий мінімум – 36 балів, до складання іспиту не допускаються. Для студентів, які упродовж семестру не досягли рубіжного рівня оцінки (36 балів), для одержання допуску до іспиту необхідно обов'язково відпрацювати пропущені теми у вигляді відеоробіт та здати/надіслати їх електронною поштою викладачу, що проводить практичні заняття. Семестрову підсумкову оцінку формують бали, отримані студентом у процесі виконання вказаних видів і форм навчання та отримані на іспиті. Максимальний розподіл здійснюється за таким алгоритмом: 60 балів (60 %) – семестровий контроль і 40 балів (40 %) – іспит. Якщо студент на іспиті набрав менше, ніж 24 бали (тобто 60 % від 40 балів, відведених на іспит), то вони не додаються до семестрової оцінки незалежно від кількості балів, отриманих під час семестру, а в екзаменаційній відомості у графі «підсумкова оцінка з дисципліни» вказується лише кількість балів, отриманих під час семестру.

7.3 Шкала відповідності оцінок:

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно з можливістю повторного складання / Fail	35-59
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни / Fail	0-34

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекційних та лабораторних/практичних занять

Назви тем та змістових модулів	Кількість годин, відведених на:			
	Усього	Лекції	Практичні	Самостійна робота
<u>5 семестр</u>				
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I.				
Робота ведучого з текстами: інформаційно-розважальний продукт на телебаченні				
Тема 1. Робота над розважальними текстами. Поняття сценарію на телебаченні.	12	2	2	8
Тема 2. Ознайомлення зі структурою, змістом телевізійного сценарію інформаційно-розважальної програми.	10	2	4	4
Тема 3. Начитка на інформаційно-розважальному телебаченні: види, темпоритм.	12	2	4	6
Тема 4. Сценарій і реальність: адаптація до виробничих умов та інші тонкощі професії	10	2	6	2
Тема 5. Телевізійна манера подачі тексту.	14	-	4	10
Модульна контрольна робота 1	2	-	2	-
<i>Разом за модуль I</i>	60	8	22	30
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.				
Робота телевізійного ведучого у кадрі				

Тема 1. Поведінка ведучого в кадрі під час роботи в інформаційно-розважальному проєкті.	10	2	4	4
Тема 2. Ведучий на кастингу: кого шукають роботодавці на телебаченні.	2	-	2	-
Тема 3. Інтерв'ю як метод збору інформації в реалітійних програмах (та інших програмах формату інфотейнменту).	20	2	8	10
Тема 4. Запис бекстейджу: основи.	14	2	8	4
Тема 5. Перегляд сюжетів, програм формату інфотейнменту з подальшим аналізом їхніх текстових та аудіовізуальних складових.	18	-	6	12
Модульна контрольна робота	2	-	2	-
Разом за модуль 2	66	6	30	30
Разом за 5 семестр	126	14	52	60
<u>6 семестр</u> Змістовий модуль III. Голос як фаховий інструмент телеведучого: поглиблений мовно-артикуляційний тренінг				
Тема 1. Скоромовки, чистомовки: робота перед камерою.	28	-	14	14
Тема 2. Розробка і презентація авторської скоромовки.	18	-	4	14
Тема 3. Вправи зі зняття напруги у м'язах, дихальні вправи у комбінації з чистомовками.	10	-	2	8
Тема 4. Роль інтонаційної палітри у розкритті персонажа та побудові драматургії сюжету на телебаченні.	20	-	8	12
Тема 5. Аналіз телевізійних матеріалів на предмет	22	-	10	12

дотримання техніки екранного мовлення та доречності інтонування.				
Модульна контрольна робота	2	-	2	-
<i>Разом за модуль 1</i>	100		40	60
Змістовий модуль IV. Робота ведучого в умовах конвергентної журналістики				
Тема 1. Уміння та навички конвергентного телеведучого.	25		10	15
Тема 2. Робота ведучого у телевізійній команді.	8		2	6
Тема 3. Розподіл ролей у знімальній групі на різних етапах виробничого процесу.	6		2	4
Тема 4. Взаємодія ведучого з редактором, сценаристом, оператором: субординаційні особливості.	6		4	2
Тема 5. Робота з суфлером та багатокамерна зйомка у студії.	4		4	-
Тема 6. Анонси до телепрограм як просування телевізійного продукту у соціальних мережах: кросплатформова конвергентна журналістика в дії.	19		6	13
Модульна контрольна робота	2		2	
<i>Разом за модуль 2</i>	70		30	40
<i>Разом за семестр</i>	170	-	70	100

Загальний обсяг – 300 год., зокрема:

лекцій – 14 год.;

практичних занять – 122 год.;

самостійної роботи – 160 год.

консультації – 4 год.

9. Рекомендовані джерела

Основні джерела

1. Безручко О.В, Десятник Г.О., Іщенко М.С., Полешко С.М., Порожна С.Г. Майстерність телевізійного ведучого як навчальна дисципліна та методика її викладання: навч. пос. К., 2015. 431 с.
2. Бойд Е. Ефірна журналістика: технології виробництва ефірних новин. К.: Ін-т журналістики КНУ імені Тараса Шевченка. 2007. 429 с.
3. Гоян В. Типові та жанрові особливості інформаційної телепрограми: пос. для студ. Ін-ту журналістики. К. 2001. 52с.
4. Десятник Г.О., Полешко С.М. Майстерність телевізійного ведучого: навч. пос. К.: Вид-во КиМУ. 2012. 169 с.
5. Пономаренко Л. Електронні матеріали з культури української мови (на прикладі вживання прийменника ПО). *Масова комунікація: історія, сьогодення, перспективи*. 2015. № 7–8 (6). С. 68–75.
6. Пономаренко Л.Г., Мисечко А. Підготовка телевізійних програм розважальної тематики як складова онлайн-навчання. *Держава та регіони. Серія: Соціальні комунікації*. 2021. № 4. С. 129–138.
7. Пономарів О. Культура слова: мовностилістичні поради: навч. посібник. 2-ге вид. К. 2001. 240 с.
8. Телевізійна та радіокомунікація: історія, теорія, новітні практики: підручник / В.В. Лизанчук, І.В. Крупський, О.М. Білоус та ін.; за ред. д-ра філол. наук, проф. В.В. Лизанчука. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2021. 420 с.
9. Телерадіожурналістика: стандарти, методи, технології (за матеріалами медіаплатформи “Campus Radio Ukraine / Студент-TV”): навчальний посібник / ред.-упоряд., загал. ред. Гоян В.В., Гоян О.Я. Київ : Інститут журналістики. 2020. 192 с.
10. Техніка екранного мовлення: чистомовки: Навч. посібник / Світлана Порожна; наукове редагування та передмова – доктор наук із соціальних комунікацій, доцент В.В. Гоян. Київ: Інститут журналістики. 2019. 54 с.

Додаткові джерела

1. Гоян В. Психологічні аспекти сприймання глядачем екранного персонажа в аудіовізуальній комунікації. *Вісник Київського університету. Серія: Журналістика*. 2008. Вип. 16. С. 38–41.
2. Гоян В., Мисечко А. Аудіовізуальні аспекти творчості журналіста інформаційно-розважальної телепрограми. *Держава і регіони. Серія: Соціальні комунікації*. 2016. №1. С. 68–74.
3. Грицан Н. Технічна сценічного мовлення: навч.-метод. пос. Івано-Франківськ, 2020. 286 с.
4. Кукуруза Н. В. Майстерність ведучого: навч. посіб. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2010. 176 с.
5. Мистецтво телевізійного репортажу : навч.-метод. посіб. для студ. з напряму підготовки «Кіно-, телемистецтво» та «Тележурналістика» / А. Лісневська, Т. Коженевська. Луганськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2013. 190 с.
6. Мордюк А. О. Проблема дотримання орфоепічних норм у новинних програмах на українському телебаченні. *Стиль і текст*. К., 2014. Вип. 15. С. 211–221.
7. Пономаренко Л.Г. Мовностилістичні особливості слововживання в ЗМІ: з погляду редактора. *Держава і регіони. Серія: Соціальні комунікації*. 2012. С. 158–162.
8. Рогова Т.А. Персонаж та рейтинг: особливості взаємовпливу. *Молодий вчений*. 2015. № 8. Ч. 2. С. 167–170.
9. Саричева Л., Ільяхов М. Пиши, скорочуй. Як створити дієвий текст; перекл. О. Кобелецька. К.: Book Chef, 2019. 440с.
10. Defleur M., Dennis E. Understanding mass communication. Houghton Mifflin. 1981. 516 p.

10. Інформаційні ресурси:

Інтернет-ресурси

1. Вправи для мовного дихання. Аркона.
https://www.youtube.com/watch?v=TTgTWelz_Pk&ab_channel=Олена_Коновалова
2. Культура мови. https://l-ponomar.com/category/kultura_movy.
3. Лисак Б. Як покращити дикцію: рекомендації та вправи. <https://happymonday.ua/yak-pokrashhyty-dyktsiyu-rekomendatsiyi-ta-vpravy>.
4. Майстер-клас Алли Самойленко «Як потрапити в кіно?»
<https://www.youtube.com/watch?v=dO4bvZG1rF0>.
5. Сценічна мова та дикторська майстерність: комплексні вправи від Софії Козуб / Star City/
<https://www.youtube.com/watch?v=uAN2Lga2XH0>.
6. Сценічна мова. Красива вимова українською.
<https://www.youtube.com/watch?v=DAAFm5YgDVk>.
7. Сценічне мовлення – основа роботи над аудіокнигою. <http://yunpress.kiev.ua/news/scenichne-movlennia>.
8. Українські скоромовки для дітей. <https://l-ponomar.com/ukrajinski-skoromovky-dlja-ditej>.
9. Чистомовки. Скоромовки. Миколаївський театр ляльок.
https://www.youtube.com/watch?v=oJVIjaczAYY&ab_channel=Миколаївськийтеатрляльок
10. Transmedia Storytelling: Narrative worlds, emerging technologies, and global audiences. UNSW Sydney (The University of New South Wales). <https://www.coursera.org/learn/transmedia-storytelling>.